

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

άποψη

Περιπεπλεγμένες περιπλοκές

Πίσω από το περίπλοκο, είτε αυτό αφορά την επιστήμη είτε την πολιτική, κρύβεται τις περισσότερες φορές το ψευδές, το κίβδηλο. Η αληθής ερμηνεία των φαινομένων χαρακτηρίζεται πάντοτε από την απλότητα και την καθαρότητα. Πλανώνται δε όσοι νομίζουν ότι εμφανίζοντας μια κατάσταση ως εξαιρετικά πολύπλοκη, θα αποκρύψουν τελικώς την αλήθεια. Τέτοιες μεθοδεύσεις μπορούσαν ίσως να συγκαλύψουν καταστάσεις σε άλλες εποχές.

Η διαχείριση του δημόσιου χρήματος πρέπει να υπακούει σωρευτικά σε μια σειρά από αρχές: διαφάνεια, επαγγελματισμό και εξειδικευμένη γνώση, τεκμηρίωση κάθε επιλογής, εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος. Όλα αυτά ισχύουν πολύ περισσότερο για τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων, για τα χρήματα δηλαδή που εισέφεραν οι εργαζόμενοι, οι εργοδότες και το κράτος, ώστε όταν οι εργαζόμενοι συνταξιοδοτηθούν, να απολαμβάνουν αξιοπρεπή σύνταξη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ποιος συνετός άνθρωπος θα διαχειριζόταν τις οικονομίες του με την επιπολαιότητα και ελαφρότητα που επιδείχθηκε στη διαχείριση των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων;

Η οικειοποίηση βέβαια από το ελληνικό κράτος των οικονομικών των εργαζομένων δεν είναι νέο φαινόμενο. Επί 35 χρόνια, από το 1950 έως το 1985, το ελληνικό κράτος υποχρέωνε τα ασφαλιστικά ταμεία να καταθέτουν τα 3/4 των αποθεματικών τους στην Τράπεζα της Ελλάδος με μηδενικά σχεδόν επιτόκια. Αν αναλογισθεί κανείς τα υψηλά επιτόκια της περιόδου 1973-1997 γίνεται αντιληπτό το μέγεθος της λεηλασίας από το κράτος των εισφορών εργαζομένων και εργοδοτών. Ο ασφυκτικός εναγκαλισμός των ταμείων από το κράτος μειώθηκε σταδιακά από το 1985, γίνεται όμως ακόμη με ερασιτεχνισμό, χωρίς ασφαλιστικές δικλίδες και χωρίς γνώση του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος.

Και ο πλέον αδαής περί τα οικονομικά γνωρίζει ότι οποιαδήποτε τοποθέτηση, πέραν της τραπεζικής προθεσμιακής, έχει νόημα εφόσον παρέχει μεγαλύτερη απόδοση χωρίς πρόσθετο κίνδυνο. Και ο μέσος Έλληνας δεν κατανοεί γιατί οι διαχειριστές των οικονομιών του έκαναν τοποθετήσεις σε ομόλογα με επιτόκιο μάλιστα μικρότερο από το προθεσμιακό τραπεζικό.

Μια από τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης είναι και η συγκέντρωση - συνένωση που επιτρέπει οικονομίες κλίμακας αλλά και μεγαλύτερη αντίσταση σε πιθανούς κινδύνους. Η τάση αυτή συγκέντρωσης είναι εμφανής, από τον τραπεζικό κλάδο μέχρι τις αεροπορικές εταιρείες. Το δημόσιο όμως αφήνει το καθένα από τα 80 ασφαλιστικά ταμεία να διαχειρίζεται τα αποθεματικά του κατά το δοκούν. Ένα πρώτο βήμα θα ήταν η διαχείριση των αποθεματικών όλων των ασφαλιστικών ταμείων να γίνει με ενιαίο τρόπο, από επαγγελματίες τραπεζίτες, χωρίς χρηματοοικονομικούς κινδύνους.